

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**AMASYA MİLLETVEKİLİ SAYIN REŞAT KARAGÖZ'E AİT 7/17584 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca, bitkisel ve hayvansal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması, çiftçilerimizin eğitim düzeyini yükselterek bilinçli çiftçilik yapmalarına yönelik olarak; hayvan besleme, hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele, toprak işleme, ekim-dikim, budama, gübreleme, tarım alet ve makinalarının kullanımı ve kalibrasyonu, sulama ve sulama teknikleri, hasat, bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesi ve değerlendirilmesi, biyolojik mücadele, entegre mücadele, hastalık ve zararlılarla mücadele, ilaç kalıntısının önlenmesi, bitki koruma ürünlerinin bilinçli kullanımı konusunda farkındalık oluşturulması, insan-çevre sağlığı ile agro-ekosistem ve biyolojik dengenin korunması vb. tarımsal konularda yıl boyu eğitimler verilmektedir.

Amasya ilinde 2017 yılında “Tarımda Kadın Girişimciliğinin Güçlendirilmesi Programı” kapsamında kırsalda yaşayan girişimci 75 kadına İŞKUR/KOSGEB iş birliği ile sertifikalı uygulamalı girişimcilik eğitimleri, 2018 yılında “Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor Programı” kapsamında “Aronya Artık Amasya'da Projesi” ile 65 kadın çiftçi eğitim almıştır. 2015-2022 yılları arasında “Lider Çocuk Tarım Kampı” programında 148 çocuğumuza eğitim verilmiştir.

Ayrıca “Ülkemiz Tarımı İçin Yayındayız” sloganıyla Web Tarım TV olarak yayına başlayan Tarım TV artık uydu üzerinden çiftçi eğitimlerimize devam etmektedir.

Bakanlığımızca bireysel sulama sistemlerin desteklenmesi hibe programı kapsamında 2007 yılından itibaren %50 oranında hibe desteği yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Amasya iline 2007-2023 yılları arasında 1.303 proje uygulanmıştır. 2024 yılında ise 37 projeye 3,6 milyon TL destek verilmiştir.

Amasya ilinde son 22 yılda tamamlanan 38 adet sulama tesisi ile 22.985 hektar alan, yapımı devam eden 4 adet sulama tesisiyle kısmi olarak 913 hektar alan sulamaya açılmıştır. Planlaması ve inşaatı devam eden sulama tesisleri modern sulama şebekeli olacak şekilde projelendirilmekte ve sahada inşaatı yapılmaktadır. Açık kanallı sulama şebekelerinin kapalı borulu sulama sistemine rehabilitasyonu konusunda da çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımızca tüm baraj/gölet ve sulama tesislerinde Göl Gözlem İstasyonu (GGİ) ve Akım Gözlem İstasyonu (AGİ) bulunmaktadır. GGİ ve AGİ sayesinde anlık su verileri takip edilmektedir. Takip edilen su verilerine göre her yıl sulama sezonu öncesinde kuraklık işletme talimatı hazırlanmaktadır. Hazırlanan kuraklık işletme talimatına göre sulama sistemini işleten kurum/kuruluşlara hangi faaliyeti uygulayacağı konusunda bilgi verilmektedir.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi,
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

Söz konusu desteklemelerden desteğin türüne göre ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli şartları yerine getiren ve başvuru süresi içerisinde müracaat yapan üretici, yetiştirici ve yatırımcılar yararlanmaktadır.

2025 yılında tarımsal desteklemeler için 135 milyar TL' kaynak ayrılmıştır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, havzanın ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlaması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Bu Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

- İlk defa bitkisel üretim destekleri 3 yıllık ve üretim döneminden önce açıklanmıştır. Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, bitkisel üretim yapan Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı tüm üreticilerimizin destek alması sağlanmıştır.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilecektir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanacaktır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek alacaktır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenecektir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin getirdiği birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilecektir. Bununla birlikte, su kısıtı olan yerlerde yine belirlenen şartlara uygun üretim yapan üreticilerimizin kullandığı mazot ve gübrenin tamamı nakdi olarak verilecektir.

Yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup, tüm havzalarda desteklenecektir. Süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ilave %50 planlı üretim desteği ödenecektir. Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, aspir, fiğ, mercimek, nohut ve yem bezelyesi üreten çiftçilerimize ise gübre maliyetinin kalan %50'lik kısmı da yer altı su kısıtı desteği olarak verilecektir. Böylece bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenecektir. Çiftçilerimize bitkisel üretim destekleri nakdi olarak ödenecektir.

Verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilecektir.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilecektir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanacaktır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilecektir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilecektir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezgin arıcılık yapanlara ilave destek,
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilecektir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanacaktır.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmış olacaktır.

Hazırlanan yeni destekleme modeliyle hayvancılıkta temel amacımız; verimli, kaliteli, sağlıklı ve sürdürülebilir bir üretim modeli ile gıda ve tarım alanında ülkemizi bölgesinde lider, dünyada küresel aktör hâline getirmektir.

Yeni destekleme modelinde su ürünleri desteklerinde;

- Yetiştiricilere her bir teknik kriter için temel destek tutarına ilave destek verilecek,
- Küçük ölçekli balıkçılık desteği %43-100 arasında artırılacak,
- Balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlara küçük ölçekli balıkçılık desteği %35 daha fazla ödenecektir.

Bakanlığımızca 2021 yılından itibaren ülke genelinde işlenmeyen ve nadasa bırakılan arazilerde gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik azami %75'i aynı desteğin sağlandığı "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi" yürütülmektedir.

Proje kapsamında uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun çeşitlerle hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Kırsal kalkınma destekleri kapsamında; tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, kırsal kalkınma yatırımları (ekonomik ve alt yapı yatırımları), uzman eller proje desteği, bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi, IPARD ulusal eş finansman ödemeleri, çiftlik muhasebe veri ağı (ÇMVA) katılım primi destekleri yer almaktadır.

IPARD Programı kapsamında 2007 yılı itibarıyla başlayan program üzerinden 42 ilde birçok tedbir altında tarım ve hayvancılık alanlarında hibe destekleri sağlanmaktadır. IPARD I ve IPARD II dönemi olarak başarıyla yürütülen süreç, IPARD III dönemiyle birlikte ülke geneline yayılmıştır. IPARD III dönemiyle birlikte çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında yer alan tedbirler ile kırsal alanda yaşayan gençlere ve kadınlara yönelik ek sıralama puanı ve ek hibe oranı uygulanarak pozitif ayrımcılık yapılmaktadır.

2006-2024 döneminde kırsal kalkınma alanında gerçekleşen 95.450 projeye 2024 yılı fiyatlarıyla toplam 117,4 milyar TL hibe ödemesi yapılmış, 279.461 yurttaşımıza istihdam sağlanmıştır.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kar payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir. Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon üst limite kadar %100 faiz/kâr payı desteği verilmektedir.